

ВЪНШНАТА ПОЛИТИКА НА ЕС ПРЕД НОВИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА **EU FOREIGN POLICY FACING NEW CHALLENGES**

Лектор:

доц. д-р Румяна Желева (ИФС)
Assoc. Prof. Dr. Rumiana Jeleva (IPhS)
Моб.: 0898 750 686
Email: rumiana.jeleva@yahoo.com

Хорариум:

30 лекционни часа

Анотация:

Курсът е предназначен за докторантите от социалните науки, които желаят да изследват въпроси, свързани с политиката на ЕС в областта на външните отношения и европейската интеграция. Чрез съдържанието на курса и работа по темите, включени в него, се уплътнява разбирането за същината на външната политика на ЕС през призмата на полидисциплинарни научни анализи и изследвания от научни области като социология, политология, философия, икономика, право. Аргументира се тезата, че външнополитическите решения и действия се нуждаят от задълбочена и достатъчно широка преценка на контекстите и надеждни в методологическо отношение емпирични данни. В този смисъл социологическите изследвания и методи (количествени, качествени техники, анализ на документи и др.), както и тяхното практическо използване за анализ и интерпретация на външнополитическите реалности и процеса на европейска интеграция са от централно значение за курса. Целта на курса е да представи съвременните предизвикателства пред ЕС и процеса на европейска интеграция през призмата на разбирането за полидисциплинарния характер на външната политика, т.е. процесите и явленията не се представят хронологично, а се тематизират и изследват в зависимост от конкретните контексти. На анализ се подлага, доколко съвременните кризи, пред които е изправен и Европейският съюз, допринасят за еволюцията му като геополитическа сила в допълнение към наличната му икономическа мощ и добавят съществена стойност към процеса на вътрешнополитическа интеграция. Разглежда се ключовата роля на ЕС в глобалния свят като флагман на устойчивото развитие с баланс във всички аспекти (икономика, екология, социално развитие и добро управление). Курсът предоставя надежден изследователски инструментариум и солиден теоретичен фундамент относно функционирането на ЕС, европейската интеграция и осъществяването на европейската външна политика.

Summary:

The course is designed for PhD students in the social sciences who wish to explore issues related to EU foreign policy and European integration.

Through the content of the course and work on the topics included in it, an understanding of the nature of EU foreign policy through the prism of polydisciplinary scientific analysis and research from scientific fields such as sociology, political science, philosophy, economics, law is solidified. It argues that foreign policy decisions and actions need a thorough and sufficiently broad assessment of contexts and methodologically reliable empirical data. In this sense, sociological research and methods (quantitative and qualitative techniques, desk research, etc.) as well as their practical use for the analysis and interpretation of foreign policy realities and the process of European integration are central to the course. The aim of the course is to present the contemporary challenges facing the EU and the process of European integration through the prism of the understanding of the polydisciplinary nature of foreign policy, i.e. processes and phenomena are not presented chronologically, but are thematized and studied depending on the specific contexts. It is analysed to what extent the contemporary crises that the European Union is also facing contribute to its evolution as a geopolitical power in addition to its existing economic power and add significant value to the process of internal political integration. The key role

of the EU in the global world as a flagship of sustainable development with a balance in all aspects (economy, ecology, social development and good governance) is discussed.

The course provides a reliable research toolkit and a solid theoretical foundation on the functioning of the EU, European integration and the implementation of European foreign policy.

Съдържание:

1. Външната политика на ЕС и европейската интеграция в перспективата на социалните науки
2. Външната политика и Европейският съюз: EU foreign policy as „umbrella policy“ (Кнуд Ерик Йорхенсен 2023)
3. Парадигми на външната политика като изследователска програма
4. Европейският съюз: исторически преглед, европейски институции и разширяване
5. Единството на Европейския съюз: интереси, ценности, противоречия
6. Процесът на европейска интеграция и последиците за външните отношения, политиката за сигурност и ролята на ЕС в глобалния свят
7. Бъдещето на Европа и ЕС: сценарии и предизвикателства
8. Нови и стари стратегически партньорства за ЕС в условията на растящо геополитическо съперничество.
9. Капитализъм, устойчиво развитие и ролята на ЕС в зелената трансформация
10. Политиката на разширяване на ЕС и бъдещето на европейската интеграция (Западни Балкани, Източно съседство, Средиземноморие)
11. Политиката за сигурност на ЕС и новите реалности
12. Предизвикателства на Европейското образователно пространство
13. Европейските граждански инициативи- първият транснационален инструмент за пряко демократично участие в ЕС. Конференция за бъдещето на Европа и ролята на ЕС в глобалния свят
14. Ролята на младите хора в ЕС. Миграцията в ЕС и демографската криза.
15. Изследователски методи в помощ на външнополитическите анализи и изследванията по европейски въпроси.

Content:

1. EU foreign policy and European integration from a social science perspective.
2. European foreign policy as “umbrella policy” (Knud Erik Jørgensen 2023).
3. Foreign policy paradigms as a research agenda
4. The European Union: historical overview, European institutions and enlargement
5. The unity of the European Union: interests, values, contradictions
6. The process of European integration and its implications for foreign relations, security policy and the EU's role in the global world
7. The future of Europe and the EU: scenarios and challenges
8. New and old strategic partnerships for the EU in a context of growing geopolitical competition.
9. Capitalism, sustainable development and the EU's role in the global green transformation
10. EU enlargement policy and the future of European integration (Western Balkans, Eastern neighbourhood, Mediterranean)
11. EU security policy and new realities
12. Challenges of the European Education Area
13. European Citizens' Initiatives - the first transnational instrument for direct democratic participation in the EU. Conference on the future of Europe and the role of the EU in the global world
14. The role of young people in the EU. EU migration flows and the demographic crisis.
15. Research methods in supporting foreign policy analysis and research on European affairs .

Задължителна литература / Required readings:

- Желева, Р. и Д. Петрова (2023). „Външната политика на ЕС: Новите предизвикателства“. Издателство „Изток-Запад“. София. (Учебно помагало)
- Jørgensen, Knud Erik et.al, (2015). *The SAGE Handbook of European Foreign Policy: Two Volume Set.*
- Tonra, Ben and Christiansen, Thomas, *The Study of EU Foreign Policy: Between International Relations and European Studies* (January 13, 2011). Available at SSRN:

<https://ssrn.com/abstract=1739588> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1739588>

- Jørgensen, K. E. (2017). *International relations theory: A new introduction*. London: Macmillan International Higher Education.
- Jørgensen, K. E., & Laatikainen, K. V. (Eds./2012). *Routledge handbook on the European Union and international institutions: performance, policy, power*. Abingdon: Routledge.

Допълнителна литература / Additional readings:

- Jørgensen Knud Erik Jørgensen and F.Asli Ergul Jorgensen. (2020). *Realist theories in search of realists: The failure in Europe to advance realist theory*. July 2020 *International Relations* 35(1):004711782094035. DOI:10.1177/0047117820940355
- Jørgensen, K.E. (2021). *What is International Relations?* Bristol: Bristol University Press.
- Demossier, Marion (Editor/ 2007). *The European Puzzle. The Political Structuring of Cultural Identities at a Time of Transition*. NY OXFORD BERGHANN.
- Day, Graham and Robert Miller (Editors/ 2012). *The Evolution of European Identities: Biographical Approaches*. Palgrave Macmillan.